

ایران

- صاحب امتیاز:** خیرگزاری جمهوری اسلامی
- مدیر مسئول:** محمد حسن روزی طلب
- سرمدیر:** حسام الدین برومند
- معاون فنی:** محمدملعلی اکبری
- دبیران:** مصطفی عیوضی (سیاسی) • مهدی مهرپور(اقتصادی) • زرین رستمی وند (اجتماعی)

- بنفشه غلامی (جهان)
- لیدا فخری اندیشه) • محمدرضا عزیززی (گزارش)
- زهرا کشوری(زیست‌بوم) • فرناز قلعه‌دار(حوادث)
- مهدی کلهرنژاد(اجرایی)
- حجت حکیمی (صفحه‌آرایی)
- محسن جانی پور (ویراستاری)
- ابوالفضل نسایی(عکس)

- تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- پيامک:** ۳۰۰۴۵۱۳۳ روابط عمومی • **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- صندوق پستی:** ۵۳۳۸۸-۱۵۸۷۵ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰
- چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
- سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷ (۰۲۱)
- انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

فردا که به نامه سیه دزنگری بس دست تسمه که به دندان ببری بفرخته تن به دنیای از بی خبری یوسف که ده درم فروشی چه خری؟

سعدی

کلمه

زبان فارسی و ۳۲ سرباز برای دفاع از هویت ایرانی

دست بالا در جهانی شدن را کسانی دارند که پایشان در سرزمین هویتی شان محکم باشد. مثل درختان چندهزار ساله، ریشه‌های خود را به اعماق زمین فرستاده باشند. آن گونه که اگر رابطه زمین و آسمان به کلی هم قطع شود و قطره‌ای نبارد، اینان به ریشه، سهم آب خود را از دل زمین می‌گیرند و به زندگی ادامه می‌دهند. تشبیه انسان به درخت بر سبیل مثل است که بی‌مناقشه می‌توان بدان پرداخت و الا انسان بانی کاشت و داشت و حتی برداشت درخت است. به همین خاطر است که صاحبان نهال‌های تازه کاشته شده هویتی، صاحبان هویت‌های دیر پا را به چشم رشک و حتی حسد نگاه می‌کنند. نتیجه نگاه یا درون مایه حسادت هم معلوم است چیست. اگر نتوانند درخت را از ریشه دراورند، به دنبال تیر خواهند بود برای تته شکن کردن آن. رویش پاچوش‌ها را هم به یک قوطی سم خشک کننده می‌توان ناکام گذاشت. مواجهه جهان استکباری اما بی‌تاریخ با ایران صاحب دیرینه از این جنس است. می‌خواهند ریشه‌های هویتی ما را بزنند. آن وقت خود را نه تنها با باد که با نسیمی هم که از اراده آنان برخیزد، هماهنگ خواهیم کرد. بودنی چنین عین نیستی است.

زندگانی‌ای که الفبایش را دیگران بنویسند، یک مرگ تلخ بیش نیست. ما خود باید الفبای‌مان را داشته باشیم. همه ۳۲ حرف الفبا را هم باید فعال داشته باشیم حتی چ و پ و ک و ژ را. هویت ما و درختواره فکری- فرهنگی ما با این الفبا تجانس دارد. ما زبان فارسی را فراتر از یک زبان، یک هویت می‌دانیم که جغرافیا و تاریخ ما را تحت تأثیر سازنده داشته و دارد و ان‌شاءالله خواهد داشت. حتی به جرأت می‌توانیم زبان فارسی را در قامت پاسدار جغرافیای ایران هم نام نهم.

در این زبان فاخر است که اسطوره به اسوه و الگوی رفتاری تبدیل می‌شود. در این زبان است که ما قهرمانان شاهنامه را در قامت رزمندگان میان تکثیر می‌کنیم. اندیشمندان شان را در هیأت نخبگان مان فرصت زندگی بدهیم.

برای ما هر کلمه فارسی، یک سنگر است، هر جمله یک خاکریز. شاید از این روست که رهبر انقلاب، با غیرت و تأکید می‌گویند: «راجع به زبان فارسی نگرانم؛ نگذارید فرسوده و ویران شود.» خیلی فراتر از بحث زبانی است. این زبان یعنی همه چیز. یعنی ذخیره راهبردی ملی برای همیشه. فقط حرف کلمات نیست که روح جاری در کلمات مورد نظر است؛ روحی که کلمات را در قامت کنشگران سازندگی، فعالان فرهنگی، امیدآفرینان زندگی و... چنانمی می‌کند. بیگانگان هم این را خوب درک کرده‌اند لذا در جنگی ناپیدا می‌خواهند با تضعیف زبان فارسی، توان ما را در دیگر عرصه‌ها بفرسایند. بدانیم برای جهانی شدن باید «خودمان» باشیم. هضم شدن در فرهنگ دیگران ما را جهانی نمی‌کند؛ جهان را از ما خالی می‌کند. پس خودمان بمانیم تا در جهان فردا هم با عزت و عظمت بمانیم.

عباس محمدیان مدرس دانشگاه و پژوهشگر حوزه علوم ارتباطات

مخرب‌ترین برخورد در نحوه روایت قهرمانان برای نسل حاضر

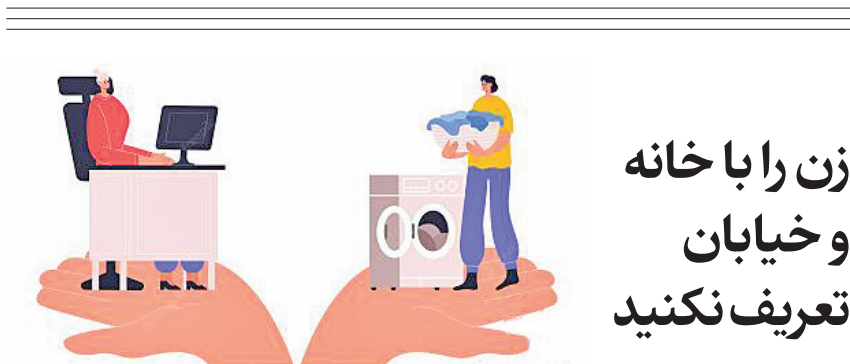
باید بپذیریم که کشور ما در سفر از ادبیات به هنرهای سمعی و بصری کمی از قافله قهرمان‌پروری عقب مانده است، بخشی از آن به خاطر اهمیت بیش از اندازه سازندگان آثار به بخش سرگرمی است؛ البته که باز هم منافاتی با اصل مطلب ندارد و شاید توجیهی بیش نیست. یکی از مخرب‌ترین برخوردها با آثار قهرمان محور، به نحوه روایت قهرمانان برای نسل حاضر برمی‌گردد، دور از دسترس کردن قهرمان و نسبت دادن خلقیات ماورایی، جایگاه قهرمان را به الگوی اسطوره تغییر می‌دهد و باورپذیری آن را سخت می‌کند. از طرفی سلامتی تاجی است بر سر انسان‌ها که فقط بیماران آن را می‌بینند، با تعمیم این تعبیر به امنیت، به جرأت می‌توانم بگویم امنیت هم تاجی است بر سر کشورها که کشورهای ناامن آن را می‌بینند و به این خاطر است که امثال سبحان که سازندگان این تاج پرارزش هستند در میانه امنیت به‌رغم حضور همیشگی، دیده نمی‌شوند ولی تجربه حضور من در این اثر همان طور که مستحضرید براساس واقعیت است، باعث شد من احوالات، استرس‌ها، نگرانی‌ها و دلشوره‌های این سربازان امنیت را ولود در مدت زمانی کوتاه زندگی کنم.

| بخشی از گفت‌وگوی ایسنا با شهرام ابراهیمی بازیگر نقش سبحان در سریال «ترو»

شهرام ابراهیمی بازیگر

یادداشت

زن را با خانه و خیابان تعریف نکنید

مهدی تکلو فعال حوزه زنان

می‌کنند و بعد باعث می‌شود صورتبندی این قلمروها هم تغییر کنند و استحاله شوند.

این‌گونه نیست که ما با یک وضع کاملاً ذاتی و فراتاریخی از خانه و با یک وصف ثابت و فرازمانی از جامعه مواجه باشیم که نمی‌شود به آنها دست زد و تنها مجبوریم زن را به شکلی در این قلمروهای بدیهی گرفته شده جانمایی کنیم. در این صورت معلوم است که به خطا خواهیم گفت زن الگوی سوم میان خانه و جامعه توازن دارد! این صورتبندی حامل بزرگ‌ترین زنج‌ها برای زن است چراکه از او می‌خواهد طبق قواعد ثابت خانه (شرقی) و مطابق با ضوابط جامعه (غربی) خود «جمع بین نقش‌ها» کند. این دویارگی به علاوه پاره سومی به اسم ساحت فردی! عامل شکست‌ها، فشارها، فقدان‌ها و زنج‌های زن مسلمان است. بر فرض هم اگر دیده‌ایم که زن شرقی عادتاً (و نه همیشه) در خانه محدود شده، باید دنبال مؤلفه‌هایی در هویت او، الهیات و اخلاقیات جامعه باشیم که زمینه‌ساز چنین محدودیتی است! (مؤلفه مهمی به نام نظم جنسیتی.)

ترسناک‌ترین جنبه این صورتبندی، سلب اراده از زن است؛ گویی زن از خودش تشخیص، خلق و اراده‌ای ندارد و تنها باید راجع به «بازیگری» و حضور او در قلمروهای مختلف بحث کنیم. گویی زن انقلاب اسلامی که مسیر تاریخ اسلام و کشور را عوض کرد امسکان این را ندارد که معنا و ظاهر خانه و جامعه و رابطه آنها را از نو بازتعریف و شخصی‌سازی کند. چه بسا که از قضا مهم‌ترین مؤلفه و وجه تمایز زن الگوی سوم در نسبت با دیگر الگوها، همین اراده انسانی است که بارها از آن با ادبیات استقلال و هویت مستقل بحث کرده‌ام. فهم پروژه تاریخی و اجتماعی الگوی سوم مبتنی بر اصالت «اراده زن»، ما را به سوی معناها و الگوهای جدید از حیات اجتماعی رهنمود می‌سازد که به میانجیگری آن همه چیز «الگوی سومی» می‌شود.

یکی از اشتباهات رایج در خطاهای روشی و نظری شرح الگوی سوم، قلمروگرایی است. معمولاً در تعریف الگوی سوم زن، مؤلفه‌های قلمرویی مثل خانه و جامعه مینا قرار می‌گیرد و زن بر اساس نسبت و شیوه حضورش در این عرصه‌ها توضیح داده می‌شود. این‌گونه که زن شرقی زنی است که در خانه محصور و محدود مانده و پا به عرصه اجتماعی گذاشته و زن غربی زنی است که خانه را رها کرده و در فعالیت اجتماعی غرق شده است و در نهایت زن مسلمان که به هر دو قلمرو می‌پردازد! در این صورتبندی، خطاهای مهم تاریخی و مفهومی موج می‌زند که مایلم در فرصتی تخصصی‌تر به آن بپردازم. در این شیوه تعریف که بیشتر بر اساس زن متأهل شهری طراحی شده، حتی درباره همین زن ناتوان و ناکام است.

اما پرسش انتقادی و منطقی نخست این است که چرا در تشریح «هویت زن» ابتدا از مؤلفه‌هایی «بیرون» از هویت او آغاز می‌شود؟ اگر ما در توضیح نظام شخصیت و طبیعت زن که به مؤلفه‌های درونی و انسان‌شناسانه احتیاج دارد به مؤلفه‌های بیرونی و قلمرویی مراجعه کنیم، در حقیقت در حال توضیح الگوی سوم نیستیم و داریم راجع به جهان پیرامونی زن صحبت می‌کنیم. یعنی ما بدون اینکه بدانیم این زن دقیقاً کیست، تنها داریم به «موقعیت حضور فیزیکی» او می‌پردازیم و منطفاً شرح موقعیت حضور، چیزی غیر از هویت است. البته حتماً قلمرو می‌تواند تا حدی راهگشا باشد و نشانه‌هایی برای فهم هویت هم به دست ما بدهد اما نشانه‌ها و کدها نمی‌توانند به اندازه مؤلفه‌ها و شاخصه‌های هویتی توضیح‌دهنده و بصیرت‌ساز باشند. بنابراین نباید ابتدا از این نقطه آغاز کنیم. ما برای فهم الگوی سوم زن باید بگوییم این الگو زن کیست و چرا و چطور با زن شرقی و غربی فرق دارد. در حقیقت باید به مؤلفه‌هایی اشاره کنیم که اولاً این زن را در هویتش «نه شرقی و نه غربی»

فضای مجازی

آلبوم جدید پورناظری

همایون شجریان در اینستاگرامش از انتشار یک آلبوم جدید خبر داد و نوشت: «مهربانان گرامی به اطلاع می‌رساند، آلبومی به آهنگسازی «استاد کیخسرو پورناظری» و آواز حقیر روی اشعاری از حضرت مولانا و حضرت حافظ با همراهی گروه تنبور شمس پس از چند سال، بزودی در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.»

تولد متفکر منادی فرهنگ

حسین الهی قمشه‌ای، متفکر و فیلسوف به مناسبت تولدش در اینستاگرام نوشت: «هزار شکر و سپاس آفریدگار جهان را که می‌بینم شما ایرانیان با فرهنگ و خوش‌آهنگ همچنان با شکوه و شکبیلی در کاروان‌های دانایی و نبکوینی و زیبایی به‌سوی قله‌های جاودانگی و شادمانگی سیر می‌کنید و هزار فخر و مباهات و بالتندگی شما راست که کهن الگوهای آدمیت را خوستر از داوود میکِل آنژ و تندیس ونوس در گفتار و کردار خویش به نمایش می‌آورید تا هر که شما را دید با شور و شادی و اعجاب فریاد بآورد که: این است انسان، این است انسان. این مسکین پارس‌ی دوست به مصداق این سخن آشنا که «از ایشان نیستی می‌گو از ایشان/ پریشان نیستی می‌گو پریشان» نقش خود را در همه کنش‌های فرهنگی جز این نمی‌بینم که یک منادی فرهنگی باشم و به اصطلاح پیشینیان از کیسه خلیفه خرج کنم و مردمان را بر سفره کریمانی چون سعدی و شکسپیر بنشانم.»

مارش دزفولی و سوزم سوزه با علی قمصری

علی قمصری، نوازنده در اینستاگرامش نوشت: «سفر «تار ایرانی» به خوزستان با دزفول آغاز شد و دیداری باشکوه با هنردوستان بافرهنگش، انگیزه‌هایم را برای ادامه سفر بیشتر کرد. مردم دزفول، زیست در دامان «زاگرس» و دوش به دوش «دز». با پیشینه‌ای جاری از دوره عیلامی و هخامنشی و ساسانی، تا امروز نقش مؤثری در فرهنگ و هنر ایران داشته‌اند و نمادی از مقاومت و فداکاری هستند. جالب است که مهم‌ترین و قدیمی‌ترین سند «گروه‌نوازی» در جهان به نام «مهر چغامیش» با تاریخی ۳۵۰۰ ساله متعلق به دزفول است؛ سندی که نشان‌دهنده اهمیت کار گروهی، چندصدایی و بالتندگی در تاریخ موسیقی ایران است. در مهر چغامیش، خواننده با دستی کنار گوش (که امروز در خواننده‌های عرب می‌بینیم) برای خود مانیتورینگ طبیعی صدا، می‌کرده و جالب است که چنگ و نقاره در این مهر سرچشمه حقیقی این سازها را نشان می‌دهد. من و نوازندگان دزفول، حاصل کار جمعی را با اجرای دو ترانه مردمی این خطه با نام‌های مارش دزفولی و سوزم سوزه به صورت زنده اجرا و ضبط کردیم. تقدیم به دزفول، خوزستان و ایران.»

تعریف حمزه‌زاده از صدای حسین حقیقی در فیلم ضد

محمد حمزه‌زاده، نویسنده در تازه‌ترین استوری خود، بخشی از قطعه‌ای را که به صدای حسین حقیقی در فیلم سینمایی ضد پخش شده بازتشر کرده و از آن به عنوان جادوی صدای حسین حقیقی در ترانه فیلم سینمایی ضد یاد کرده است. ضد عنوان فیلمی سینمایی به کارگردانی امیرعباس ربیعی و با نویسندگی حسین تراب‌نژاد است. این فیلم یک درام سیاسی است که در بستر وقایع سال ۱۳۶۰ می‌گذرد. قصه آن درباره یک عشق در دل حوادث سیاسی است که پس از سال‌ها دوباره شعله‌ور می‌شود.

یادی از زنده‌یاد مشفق کاشانی در صفحه اسماعیل امینی

اسماعیل امینی، شاعر و استاد دانشگاه با انتشار تصویری نوشته: «سالروز وفات استاد مشفق کاشانی، ادیب فرزانه و جوانمرد.» زنده‌یاد مشفق کاشانی، شاعر و ادیب کشورمان ۲۸ دی‌ماه سال ۹۳ با زندگی وداع گفت. او به مدت ۳۷ سال در آموزش و پرورش به کار مشغول بود و ریاست هیأت مدیره انجمن شاعران ایران را نیز برعهده داشت. تصحیح دیوان حاج سلیمان صباحی بیدگلی و تألیف تذکره شاعران معاصر از جمله آثاری هستند که به همت وی در اختیار علاقه‌مندان قرار گرفته‌اند.

پخش قسمت شانزدهم سریال مرداب

محمد شایسته، تهیه‌کننده سینما با انتشار تصویری از سریال مرداب، خیر پخش قسمت شانزدهم آن را به علاقه‌مندان داده است. «مرداب» عنوان سریالی در ژانر درام و معمایی به کارگردانی پروژو نیک‌نژاد و به تهیه‌کنندگی محمد شایسته است. شهرام حقیقت‌دوست، پانته‌آ پناهی‌ها، حامد کمیلی، مجتبی پیرزاده، الهام اخوان و ستاره پسیانی از جمله هنرمندانی هستند که در این سریال به ایفای نقش پرداخته‌اند. مرداب در شبکه نمایش خانگی پخش می‌شود.

عکس: فارس